

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De deo uno, et trino - Cod. Ettenheim-Münster 202

Bach, J.

[S.l.], 1636

Dvbitatio III

[urn:nbn:de:bsz:31-118088](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-118088)

DEBIBATIO III

An lumen gloria ad visionem Dei concurrat
per modum speciei?

Ex his que supra duobus precedentibus dubitationibus dicta sunt, iam
facile nobis erit definire, quid de proposito controversia senti-
endum sit.

Dicendum est igitur lumen gloriae non solum ha-
bere veram rationem habetis elevantis & proportionantis potestatem in-
tellectivam ad elucendam visionem beatificam, sed etiam veram
rationem speciei impressae representantis Deum, ac proinde illud
merito appellatur lumen gloriae, nempe eo quod illius beatorum
manifestat Deum, qui est vera gloria & summa vera felicitas.
Pro prima parte huius proportionis faciunt omnes philosophi recent-
es lumen gloriae se tenere ex parte potestatis eamque elevare, por-
ficere, vel confortare, qui philosophi complures sunt & videri
possunt apud alios. Pro 2da parte eadem proportionis faciunt
omnes adherentes lumen gloriae esse speciem Dei impressam in eo, & primo
determinare illud beatorum ad visionem beatificam, quod bene
docet & probat Vasquez in prima parte disp. 43. cap. 6. 8. & 7.
ubi etiam pro se effert lectum. pro eadem 2da parte faciunt
omnes ipsi volunt Deum videri per speciem impressam, nec eam
distinguent a lumine gloriae, hi. a. et Bonavent. in 3. dist.
14. art. 5. q. 1. Guilielmus Parisiensis in tract. de retributi-
onibus sanctorum colum. 5. & 6. Richardus in 3. dist. 49. art.
3. q. 1. d. alii dicunt ex ubi impliciter docet esse probabile
Deum videri per speciem impressam, & allegat ab inicio Lusi-
tano tom. 2. de beatitudine. lib. 2. parte 2. q. 3. art. 3.
d. 1. quos sequuntur multi alii recentiores; pro utraque vero parte
proportionis simul remota sit refertur S. Thomas, in eadem
prima parte, q. 12. art. 5. maxime in responsione ad primum
docet lumen gloriae dari illi uti ut ipse illi fiat potestatis ad
videndum Deum, sicut potestatis per habitum fit potestatis ad ope-
randum, quod & dicitur lumen gloriae habere rationem habetis ele-
vantis potestatis intellectivam, quod al. lumen gloriae ex mente sancti
Thomas habet etiam rationem speciei impressae, probari potest etiam,
quod

in festo
Cicilianum.

ga idem S. Doctor j parte q. 12. art. 2. in corp. & in responsi: 86.
quo ad unum homini gloria tribuit rationem similitudinis, p.
ho. 3. contra gentes cap. 53. circa 3. rationem bis vocat humen
gloria similitudinem Dei quae se tenet ex parte potestatis quidem,
ut recentiores Thomista explicant generati solam rationem,
qua quilibet creatura similitudo Dei appellari potest, ut e. asse-
rere de lumine gloria, ut recte notat Vasquez sup. q. 2. cap. 7.
nom. 32. Est fraudum & ois extra rem, sed quia brevis species
impressa complet & determinat potestatem cognoscitivam ad cog-
noscentiam obiecti, ita humen gloria complet & determinat intel-
lectum ad videndum Deum, proterea pro utraque parte propo-
sitionis simul sumpta faciunt ois j, qui voluit Deum videre
per speciem impressam in intellectu beatorum, nec ullam aliam
qualitatem supernalem concurrentem ad virtutem beatificam
admittunt proter humen gloria, unde Suarez lib. 2. de attritu-
tu negativis cap. 15. num. 38. ut recte notat eos qui speciem
impressam Dei ponunt in beatis & unam tm supernalem virtu-
tem illis conferri significans, iuxta conclusionem a nobis supra
positam esse interpretandam, quia minus ibi h. incommoda, nempe
quam opinio asserens humen gloria h. habere rationem habitus efflu-
uantis potestatem illiivam, sed tm speciei impressae representantis
Deum, inter quos illos vero e Bonaventura, Guilielmus Parisiens.
locis supra citatis, & alij. proterea utriusque partem nostrae propositionis
simul recipere facit Vasquez sup. q. 2. cap. 8. ubi docet humen
h. solum habere rationem speciei, sed etiam principij completis effe-
ficacitatem illius, & habitum hominis comparat habitus
voluptatis. Adde q. obiter qd licet Vasquez cap. citato dicat Deum
se solo potest concurrere loco hominis gloria, qd de facto e spes
impressa Dei, h. tm de iure Vasquez, ut male nonnulli recentiores
volunt, sentit Deum de potestati absoluta potest concurrere immedi-
ate per modum obiecti ad visionem beatificam, sed tm per illa
verba significat Deum per suam virtutem, tanquam per potestatem
executivam, potest supplere defectum hominis qd e spes impressa,
hoc e. n. e dicere Deum potest immmediate movere intellectum crea-
tum per modum obiecti ad visionem sui, sicut si quis faciat Deum
se solo potest concurrere ad visionem corpoream albi loco speciei
sensitivae representantis album, nihil aliud significat quam
Deum per suam virtutem potest efficienter supplere defectum spe-
ciei sensitivae representantis album, qd a Vasquez ita sit illi-
gendum, constat ex iis quae docet eadmodum sup. cap. 7. num. 31. ubi
expresse

expresse docet manifestum abstrahere contineri in hoc. Deus
concurrit ad visionem sui per modum causae primae per voluntatem,
et tanquam causae particularis per modum obiecti vel ex necessitate naturae,
ubi etiam sunt haec verba: quia de causa propter productiones intra Deum
nulli Theologo concedit aliquid a Deo promisi necessitate naturae et in
quantum est, sed omnia in quantum vult et libere, in bono ratione applicandi
liberata, sed etiam voluntatis in ipsum effectum liberi influentis.

Sed vero prima pars non proportionis, nempe
lumen gloriae habet veram rationem habitus elevantis potestatem intellectivam
beatorum et eam proportionantis effectui visionis beatificae ipsi: quia
illius creati in ratione potestatis non est magis efficax nec magis agens ad
efficiendam Dei visionem, quam sit in hac vita ad efficiendum actum
supernaturalem fidei, qui cum sit obiectus, necessario debet esse imperfectior
quam sit actus visionis, et ideo minus excedit facultatem naturalem illius,
atque ad efficiendum supernaturalem fidei non solum requiritur in illius
potestatis illiusmodi representans obiectum fidei, sed etiam habitus fidei elevans
et completens activitatem potestatis intellectivae. Et similiter etiam ad actum
supernaturalem visionis beatificae requiritur habitus elevans et completens
activitatem potestatis intellectivae, quia vere ex se non habet proportionem nisi
in completam respectu visionis beatificae.

Confirmatur: si potestatis intellectivae non est ex se magis efficax
vel proportionata in ratione potestatis respectu visionis, quam sit voluntas
respectu actus charitatis supernaturalis, atque voluntas ex se non est pro-
portionata et completa in ratione potestatis respectu actus charitatis super-
naturalis, sed indiget habitu charitatis infuso, quo elevetur et com-
pletur in ratione potestatis respectu eandem actus charitatis supernaturalis.
Et etiam idem dicendum est de potestatis intellectivae respectu visionis beati-
ficae, cum sit omnia per rationem.

Sed aliter dixerim esse rationem, quia obiectum volun-
tatis non est eam movere physice, vel in genere causae efficientis, sed est in
metaphorice in genere causae finalis, et ideo voluntas ad actum
supernaturalem, praeter motionem metaphoricam obiecti, indiget etiam
concurru principii supernaturalis, quod elevet et compleat ipsam potestatem
voluntatis in ratione potestatis respectu actus charitatis supernaturalis, con-
tra vero in intellectu similitudo in se ipsa impressa obiecti supernaturalis
nempe Dei concurrit effectivè, movendo ipsam potestatem intellectivam,
et hoc praeter ipsam impressionem supernaturalem Dei representativam non
requiritur in intellectu obiectum principium supernaturale, quia per modum habitus
elevat vel completat potestatem intellectivam in ratione potestatis.

Sed contra est, quia in intellectu respectu actus supernaturalis
fidei

fidei præter speciem intelligibilem siue principium representans, 57.
subiectu requiritur etiam habitus & principium completens potiam illu-
ciam in ratione potiam respectu eiusdem actus fidei significans & simulatur
etiam ad visionem beatificam præter speciem impressam illi repræ-
sentatiuam requiritur in ipso illi habitus siue principium
completens ipsam potiam illu-
ciam in ratione potiam, licet talis habitus
non debeat respectu distingui a specie Dei impressa, ut mox ostendimus.
Deinde contra eam si potiam, quæ non indiget specie im-
pressa ad efficiendum actum supernaturalem, ut est voluntas, nihilominus
indiget habitu infuso completente ipsam voluntatem in ratione potiam res-
pectu eiusdem actus & etiam potiam quæ ex qua nascitur indiget specie im-
pressa ad actum suum, si ea non sit ex se natura completa & proportio-
nata in ratione potiam respectu eiusdem actus, ut reuera non est illi respectu
visionis beatificæ, necessario debet per aliquem habitum compleri
in ratione potiam.

Præterea eandem rationem quam in impugnant:
species impressa ex suo genere est imperfectior quam sit actus & species ex-
pressa vel illu-
cia, quæ non potest esse causa principalis illius & hinc glo-
ria, quæ non impugnat, causa principalis visionis beatificæ, non habet solum
rationem speciei impressæ, figuratam præter speciem impressam debet esse
in illi actus principium significans, quod sit causa principalis visi-
onis beatificæ.

De hac impugnatione non est firma, & impugnatur, quia
falsa nititur suppositione, quæ est quod lumina gloria sit causa princi-
palis visionis, quod est falsum supra ostendimus, sed quod lumen gloria non
sit per se expectabile sed tantum quod visionem, et visio Dei quæ est natura beati-
tudo & summa felicitas sit maxime expectabilis quod per se, unde
lumen non habet nisi rationem mediæ ad visionem, quæ est non habet nisi rationem
mediæ ad aliquam finem, necessarium est imperfectiora ipso fine, ut con-
stat inductione facta in omnibus huiusmodi mediis naturalibus, ut est semen
respectu arboris, species impressa siue sensibilis siue intelligibilis res-
pectu actus expressæ &c, nec est in tota natura quicquam inquam
reperies quod habet solum rationem mediæ ad aliquam finem & non sit eo
imperfectior.

Secundo respondent alij non negantur pro prima
parte nostre conclusionis, illud creatum non indigere lumine gloria ut
cleuetur vel compleatur, in ratione potiam vel principij productus visi-
onis beatificæ, sed tantum indigere lumine gloria tanquam ultimo
determinatum illi ad videndum Deum, quia scilicet illi creatis
ex se habet modum operandi per cognitionem intuitiuam circa entia
creata

creata spiritualia, ac proinde ut per similem cognitionem veritatur
 circa Deum, nihil aliud requiritur nisi speciei impressae Deum re-
 presentantis atq; determinantis illatum ad operandum circa tale ob-
 jectum. Sed contra est, qd etiam voluntas creata ex se h-
 modum operandi rive amandi ob-
 jectum evidentem cognitum similem
 illi, quo beati supernaturaliter amant Deum evidentem cognitum
 per visionem beatificam, sicut illi creati ex se h- modum naturalem
 cognoscendi intuitivum, atq; ob-
 jectum similem illi, quo beati cognoscunt
 intuitivum Deum, & sicut beati in patria retinent habitum naturalem
 charitatis ad amandum Deum per visionem beatificam evidentem
 cognitum, nempe ut voluntas per eundem habitum completatur
 in ratione propria ad amorem Dei supernaturalem & similiter hunc
 gloria h- solum e- necessarium illi creati beatorum ut eundem
 ultimo determinet ad videndum Deum, sed etiam ut eleget & com-
 plectat ipsam partem illam in ratione principij pro utriusque visionis
 beatificae, alioquin si hoc n- esset verum, habitus charitatis n- deberet
 remanere in beatis, qd e- oio falsum.

Secunda vero pars propositionis nempe qd lumen
 gloriae h- rationem speciei impressae representantis boni Deum illi
 beatorum qd: qd ratio speciei impressae, ut constat ex supra dictis, con-
 sistent in hoc qd ipsa ratio ex se indeterminata ad cognoscendum
 hoc vel illud ob-
 jectum ultimo determinet ad cognoscendum hoc
 potius ob-
 jectum quam aliud, sed lumen gloriae illorum beatorum ultimo
 determinet ad cognoscendum intuitivum Deum & ad cognoscendas,
 in eo potius has creaturas quam illas. & verum lumen gloriae h- rationem
 speciei impressae representantis Deum. Maior, ut diximus, constat
 per dicta. Minor, qd: cum illi beatorum ultimo determi-
 nentur ad videndum Deum & ad videndas in eo tales vel tales
 creaturas, necessario amandum e- aliq; principium supernaturale
 ultimo determinans illatum beatorum ad huiusmodi beat. visi-
 onem, cui certum sit huiusmodi principium h- rationem naturalem,
 atq; tale principium supernaturale determinans vel e- Deus, vel
 aliq; principium creatum supernaturale, reipsa distinctum a
 lumine gloriae, vel e- ipsum lumen gloriae, neg e- aliud princi-
 pium ultimo determinans ad visionem ipsi assignati, ut mani-
 festum e-. Primum a dicto n- est, qd si Deus immediate nimirum
 ut causa principalis ultimo determinat illatum creatum ad visi-
 onem sui, vel illum ultimo determinat immediate per modum
 ob-
 jecti, & hoc dici n- pot, qd implicat contradictionem, ut constat ex
 supra dictis, vel ultimo & immediate illum determinat per
 volun-

voluntatem suam iure per omniam voluntate applicatam, verum
 neg hoc dicitur qd qd hinc Deus se pot absolute pot oblige & im-
 meritate determinare, illudum beati ad visionem sui, id tu si facit
 de facto, qd hauriendo determinando n est facto connati modo,
 id est qd licet Deus pot immediate per omniam suam suam
 lamine gloria mouere illudum beati cui e intima present ad
 visionem sui, si tu id fueret, n feret connati modo. Similiter
 licet Deus pot immediate per omniam suam ultimo determinare
 illudum ad visionem sui, si tu huiusmodi determinando ea ratio
 feret, n feret modo connati, e. o. sic per se & Deus n deter-
 minat ultimo immediate, per suam voluntatem vel omniam
 voluntate applicatam illudum beati ad visionem sui, qd videlicet
 illudum beatorum modo connati debet ultimo determinari ad visio-
 nem

Quod dicitur de ratione qd illudum, se eliciat visio-
 nem beatificam, debet eleuari & completi in ratione pot per aliq
 principium ubi intrinsecum, cuiusmodi e lux gloria, qd cum sit
 principium eleuari & completi illudum in ratione pot in ordine ad
 visionem beatificam e se tenet ex parte pot, debet ee illi intrin-
 secum, contra vero principium ultimo determinans illudum beati
 ad visionem Dei, cuiusmodi est spes impressa Dei, si daretur, n se
 teneret ex parte pot illudum, sed ex parte Dei, quia cum spes
 impressa n habet alium finem, quam suppleri obiectum obti aut
 eam suppleri eius improprietate, e. Deus, qui e obiectum visionis
 beatificae, ut intimo present illudum beatorum e maxime illi pro-
 portionati in ratione obiecti, deo connati e ut Deus per se ipsum imme-
 diate e ultimo determinet illudum beati ad visionem sui, sicut illudum
 pot determinare spes Dei impressa si ea daretur.

Ad contra e, qd deo e connati ut principium ele-
 uans illudum ad visionem Dei sit illi intrinsecum, qd eleuando
 illudum completi ipsum in ratione pot, nq alia ratione se tenet ex parte
 pot nisi qd ipsa completi, sed etiam principium ultimo determi-
 nans illudum ad visionem Dei ultimo completi illum in ratione prin-
 cipi productivi visionis nempe illum ultimo determinando &
 etiam huiusmodi principium ultimo determinans se tenet ex parte
 pot, e consequenter debet ee illi intrinsecum.

Quod dicitur principium ultimo determinans in-
 tellectum beati ad visionem Dei n se tenere ex parte pot illudum,
 eo qd illudum n sit intrinsecum illudum in productione visionis beatificae,
 e deo tale principium n debere ee intrinsecum pot illudum,
 ut ob

ut ab ea visio Dei fiat connaturali modo.

Contra e, qd principium illorum elevans e' completive hinc
lumen glorie n' e' in hunc p'ntem illudine ad p'cedendum v'ignem,
ut o'ci condeunt, e' t'n se tenent ex parte p'ntem, nempe eo qd ipsam
complet in r'oe p'ntem, e' qd p'ntem r'oe se tenet ex parte p'ntem,
ut ab e' debet e' illi intrinsecum ut v'no connaturali modo fiat
E' etiam principium vltimo determinans illud ad vltimum
beatificam, h'et n' n' in hunc p'ntem illudine in p'ductione cruc-
cip' visionis, no' cum t'n eandem p'ntem vltimo complet in r'oe
p'ntem n'ce principij p'ducturij visionis illam vltimo determi-
nando se tenet ex parte p'ntem, e' per consequens debet e' illi in-
trinsecum, ut visio beatifica connaturali modo fiat.

Confirmatur: qd licet Deus sit intime p'nsens illi
beatorum, ita ut per quam v'ntem p'ntem extrinsecum e' immediati
elevans p'ntem illudine ad visionem beatificam, nihilominus
p'ntem habituales, que in beatis e' quasi n'ce aut vita radicalis
sup'naturalis, exigit p'ntem illudine elevatam per principium
e' intrinsecum, ut visio Dei connaturali modo fiat. E' similiter
p'ntem habituales existens in beatis exigit p'ntem illudine
beatorum vltimo determinans eandem p'ntem intrinsecum, nem-
pe ut visio Dei connaturali modo fiat.

Deiq' idem confirmatur: qd licet Deus sit intime
p'nsens illi Angelis, e' p'ntem eum per suam v'ntem in p'ntem
late, e' vltimo determinans ad cognitionem crucis, obedi-
n'alis e' t'q' v'ntem principij intrinsecum eandem illudine q'ntem
vltimo determinans, nihilominus ip'a n'ce Angeli exigit a Deo
t'ntem ab Authore n'ce ut in illi Angelis in v'ntem cre-
ationis Angeli congeneret species imp'ntem obedi'ntem n'ce
vel illos succurre, infundat, ut per ipsas illi Angelis t'ntem
quam per suam sibi intrinsecum vltimo determinatur ad
cognitionem hunc p'ntem obedi'ntem quam a Deo. E' similiter
licet Deus sit intime p'nsens illi beatis, e' p'ntem v'ntem v'ntem
determinans vltimo eandem illudine ad visionem beatificam,
nihilominus p'ntem habituales, que in beatis e' quasi n'ce e'
vita sup'naturalis radicalis, exigit ut illi beatorum per aliq'd
principium sup'ntem sibi intrinsecum e' in ip'o receptum
sit vltimo determinans ad visionem beatificam, atq' ex his
p'ntem principium vltimo determinans illudine beatorum ad
visionem Dei n'ce e' Deum.

Jam

Iam vero qd principium ultimum determinans illud
 beatorum ad visionem beatissimam n̄ est aliqd principium operatum
 distinctum a lumine gloria, et per consequens qd ipsum lumen
 gloria h̄t etiam rationem speciei impressae representantis Deum
 patet qd si principium ultimum determinans illud beatorum
 ad visionem Dei ē aliquid creatum distinctum a lumine gloria,
 vel ē qd implicat dari unam simplicem qualitatem quae h̄t non
 solum vim elevandi intellectum beatorum ē eum complecti in rōne
 p̄ae, sed etiam ultimum determinandi eundem intellectum ad visionem
 Dei et talem vel talem creaturam in illo, vel etiam qd aliam
 rationem primam addici n̄ pot, qd n̄ pot assignari velle implicatā,
 in hoc qd Deus providet unam simplicem qualitatem supradic-
 tam in illis beatis quae h̄t duplicem illam vim, qd n̄ pot in
 hoc assignari velle si implicatā patebit ex solutione objectionum,
 quae in contrariam efferrentur.

Ad rationem repraesentatam nra conclusio nonnulli,
 recentioris respondent negando speciem impressae solum mune
 potam indifferentem determinare ad operatum, sed dicunt ad
 eandem speciem etiam pertinere qd complecti actualitatem p̄ae,
 sicut concipit masculi cum foemina n̄ requiritur ad determinan-
 dan potam foemina, quati ipsa sit indifferens ad generandum
 leonem vel hominem, sed ad complectendam actualitatem eius in ordine
 ad generandum hominem; sic etiam licet p̄ae illius, est determi-
 nata ad cognoscendum aliqd obiecti, p̄ae adhuc ē incompleta
 ē insufficientis sine concursu ipsius obiecti vel alienius speciei im-
 presso.

Sed contra ē qd etiam lumen gloria n̄ solum determi-
 nat intellectum ad visionem Dei beatissimam, ut constat ex supra-
 dictis, sed etiam ipsum complecti in rōne p̄ae, p̄ae eundem visio-
 nis, signum illius creati sicut lumen gloria n̄ ē completus
 in rōne p̄ae, principij productivi visionis beatificae per lumen g.
 gloria completur in p̄ae talis principij, ut constat ex eo qd illos
 creati rōne huius gloria supradicta ex ipis concurrunt ad p̄ae
 ad visionem beatissimam, quatenus etiam n̄ de rōne speciei impressae
 est complecti potam ex rōne, quae voluit aduersarij, adhuc hoc n̄
 pot impediri, quo minus lumen gloria haberet rationem speciei im-
 presso representantis Deum.

Ad id respondent alij intellectum beatorum n̄ determi-
 nare sufficienter per lumen gloria, ita ut ipsum lumen h̄t rōnem
 speciei, quamvis ē. lumen gloria determinet intellectum sufficienter
 ad

ad videndum Deum, n̄ h̄i determinat ad videndum Deum hoc
vel illo modo, Deus ē. & quasi multiplex obiecti virtualiter,
cum pot̄ multipliciter videri & penetrari, nimirum ut prin-
cipium harum vel illarum creaturarum, quare dicitur qd̄ lu-
men gloriae solum determinat illud beatum ad videndum Deum,
ut q̄. Deus videatur hoc vel illo modo nempe ut principium talium
vel talium creaturarum, habetur, inquit, q̄. cō. ubi esse capere
ip̄tus obiecti vult Dei manifestantis se hōi vel illo modo, & id eo
lumen gloriae n̄ h̄i rationem speciei impropriae.

Sed contra ē, q̄ lumen gloriae determinat illud
beatum n̄ solum ad videndum Deum, sed etiam ad videndum Deum
hoc vel illo modo, sicut patet ip̄s. & principium harum vel illarum
creaturarum & lumen gloriae vult h̄i rationem speciei impropriae, re-
presentantis Deum sicut ip̄s. & principium harum vel illarum
creaturarum. Oneg. p̄t. h̄i. q̄. nulla p̄t reddi sufficiens
ratio, cur lumen gloriae determinet illud ad videndum Deum,
& n̄ determinet illum ad videndas in Deo has pot̄g creaturas quam
illas.

Perinde contra ē, q̄ si Deus immediate determinat
illud ad videndas in Deo pot̄g has creaturas quam illas,
vel determinat immediate & per modum obiecti, vel determinat,
solum mediante sua opera occultiva. primum dicitur n̄ p̄t,
q̄ implicat contradictionem ut Deus vel ei opera moueat
& visionem per modum obiecti, ut constat ex supradictis. neq̄
p̄t h̄i idem, q̄ n̄ p̄t reddi sufficiens ratio, cur lumen gloriae
illud ex se determinet ad videndum & n̄ videndum Deum
determinet ad eam videndum, & eandem illud ex se videtur
determinatum ad videndas vel has vel illas creaturas in Deo non
possit aut̄ debeat determinare, ad videndas in Deo pot̄g has
creaturas quam illas. Sed de hac re plura quodlibet sequenti.

Idem p̄t eadem ead̄ pars n̄ra concludit: q̄ ea
ratio, q̄ qua species visibiles albi v. g. existens in oculo concu-
rit ad visionem albi v. g. existens in oculo, lumen gloriae
concurrit ad visionem Dei & creaturarum, qua in Deo
videntur, nam sicut species visibiles albi recepta in oculo tan-
quam ultimum complementum & determinativum, vlt̄
determinat pot̄m visivam ad videndum album, q̄ eadem
pot̄a non videt sublata specie albi, ita etiam lumen gloriae
tanquam ultimum complementum & determinativum pot̄am
illud vlt̄ determinat ad videndum Deum, & ad videndas
in eo

in eo has potius creaturas quam illas, recluso a lumine glorie. 60
sicut illud in hunc modum dicitur: nec illam in eo creaturam quare
lumen glorie hunc modum patet impressa representantis Deum,
sicut species visibilis concurrens ad visionem albi est vera species
impressa representans album.

Obicitur jmo S. Thomas; parte q. 12. art. 2. ma-
nifeste docet et tribus rationibus probat per nullam creaturam simi-
litudinem Dei certam videri potest. Et conclusio supra posita est contra
S. Thomam.

Respondet Vazquez; parte sup. 39. cap. 1. cum Fran-
cisco Victoria in commentariis articuli nobis obiecti S. Docto-
rum loco citato. loquitur solum de specie et similitudine aliqua certitatis,
qua prius visa ducit intellectum in certam illius rationem, et hanc
non esse possibilem existimare.

Deo contra hanc responsionem est quod non videtur habe-
re sufficiens fundamentum, sed quod nullam est verbum in illo articulo, ut
constat ex ipso textu, unde satis colligi potest S. Thomam ibi loqui
solum de similitudine obiectiva, qua prius visa ducit in cognitio-
nem intuitivam ipsius Dei.

Respondendum est igitur S. Thomam loco allegato
tam negare certam Dei esse videri per similitudinem creaturam,
nunc per speciem Dei impressam quia Deo sit similis non solum
in representando sed etiam in eodem, et consequenter sit infante
perfecta, nunc se dicitur esse similitudo obiectiva qua prius
cognita et visa ducit in cognitionem ipsius Dei, unde dicitur
Dei similitudo, qua non visa faciat agere Deum. Quod a. rta se-
res habet. Ita: quod alioquin S. Thomas loco citato. quod abest a
Sanctissimo et Sapientissimo Doctore, manifeste desereret, si qui-
dem si doctrinam illam nunc propositionem illam quam po-
nit his verbis: per nullam similitudinem creaturam Dei certam
videri potest, quam postea probat. Illigeret non solum de similitu-
dine, vel specie simili Deo in eodem et representando, sed etiam
de specie simili Deo tam in representando, eandem propositionem
nulla ratione probaret, quamvis eam tribus rationibus coheret probare.
In primis est illam non probat, imo ratione quare asserti, quod im-
mo est huiusmodi: per similitudines rerum inferioris ordinis,
nullo modo superiora cognosci potest, sicut per speciem corporis non
potest cognosci species rei corporee, hanc a. rta, ut per se constat,
tam probat certam Dei non potest videri per similitudinem vel
speciem impressam illius creature representativam, non a. probat
certam

ectram Dei n̄ p̄c̄ videri per speciem De impressam Dei re-
presentativam. 2da vero r̄o ē huiusmodi: ectra Dei ē
ignum ē eius, vt supra ostensum ē, n̄ nulli forme creatae
competere p̄t, n̄ p̄t igitur aliqua f̄a creatae ē similitudo
representans videntē Dei ectram. Itā deniq̄ r̄o ē hu-
iusmodi: diuina ectra ē aliquid in circumscriptionem conti-
nens in se supereminenter quicquid p̄t significari vel illi
ab illa creatae, ē hoc nullo modo per aliquam speciem creatam
representari p̄t, q̄ vis forme creatae ē determinata secun-
dum aliquam p̄oem vel sapientia, vel virtutis, vel ipsi ē,
vel aliter huiusmodi. Hae vero duae r̄oes posteriores pro-
bāt Deum n̄ p̄c̄ videri per similitudinem vel speciem
q̄a species impressa, cum sit creatura, n̄ p̄t ē talis vt per
ectra sit p̄c̄ ē, vel ita vt sit aliquid in circumscriptionem,
q̄ ē diuina, vt per se p̄t, Deum n̄ p̄c̄ videri per similitudine
vel speciem creatam Deo similem in representando ē. Eddo,
co p̄t nulla f̄a creatae p̄t ē infinitate perfecta. S. Tho-
mas proportionem illam per nullam similitudinem cre-
atam ectra Dei videri p̄t, n̄ illigit nisi de similitudine
vel specie qua sit. Des similitudo n̄ p̄t in representando, sed
ectra in eddo, id ē, sit eiusdem r̄ois eam obito, fuerunt
a. nonnulli, vt supra patebit, qui dixerunt speciem impres-
sam ita debere ē similem obito suo in representando ē
eddo, vt sit, eiusdem r̄ois cum illo, et consequenter sit in-
finitate perfecta, sine visa sine a visa faciat videri Deum,
alioquin si illam proportionem S. Thomas etiam de simili-
tudine vel specie qua Deo sit similis t̄m in representando n̄ vero
in eddo, siue q̄ eodem recidit, quia si sit eiusdem r̄ois cum
Deo nec sit infinitate perfecta, manifeste desipit, arguendum
ad probandam eam proportionem tres s̄m r̄oes a nobis ad
victum supra relatas affert, quarum nulla, vt manifestum
ē, proportioni illi modo illōo respondet, nec vlla probat in-
tegrum vel proportionem, quam S. Thomas ip̄oem r̄oibus
probare conatur. Eadem t̄m r̄oes recte probant eandem
proportionem, si ea illigatur ^{nisi} a nobis illigatur, id ē, ita
vt t̄m per illam negetur, Deum videri p̄c̄ per similitudinem
vel speciem Deo similem in representando et in eddo, q̄a r̄one
ectra talis speciei est eius ē, et talis speciei habere ē. in-
circumscriptionem, q̄a necessario trahit eam infinitatem vel
infinitum p̄tione, et eddo repugnat circumscriptioni creatae.

Quod

Quod si dicas si D. Thomas loco citato, h. definitio- 67.
set, an Deus pot. videri per speciem impressam Deo similem tm
in representando h. in eedo manca est doctrina S. Thomae.

Per doctrinam S. Thomae h. est mancam, q. totum id
quod ipse loco citato docet & probare intendit, verum iuxta nam
eiusdem doctrine intelligentiam probat. quod si velis signifi-
ficare, si verum sit quod nos dicimus, doctrinam a S. Thoma
loco citato traditam esse mancam, id est, h. vtilem sed limitatam,
eo quod h. comprehendat speciem impressam Deo similem h. in eedo
sed tm in representando. At satius est dicere S. Thomam loco
citato voluisse agere de huiusmodi specie, & doctrinam eiusdem
S. Doctoris ea ratione esse mancam, id est, limitatam, quam dicere
ipsum S. Doctorem fuisse mancam cerebro, q. manifeste signifi-
catur, si dicas propositionem illam illigi etiam de specie impres-
sa simili Deo h. in eedo sed tm in representando, hic est responsa
S. Thomae comprehendendo simul 2. dam & 3. iam rationem (de
prima est nulla difficultas) argutq. est, si potest esse species
impressa Dei, talis speciei etiam deberet esse eius esse, & debe-
ret haberi esse in circumscriptum, id est, infinitum, sed nulli
fieri create pot. competere, ut extra ipsius virtutis esse, vel ut
habet esse in circumscriptum & h. pot. dari species Dei impres-
sive infinito in se finita. Videtur iam manifeste hanc
consequentiam h. esse bonam, nec pot. inferri ex illis premis-
sis, sed tm ex his inferri, quod h. pot. dari species Dei infinite
perfectas, id est, Deo similis in representando & in eedo, n. ac-
t. h. pot. dari species Dei impressa similis illi tm in repre-
sentando qua pot. finita.

Obijcies etiam cum Durando in q. dist. 49. parte
2. num. 12. & seqq. si daretur species aliqua Dei, deberet esse
eiusdem rationis & naturae cum Deo, siquidem omnis species debet esse
eiusdem naturae cum obiecto, sed nulla species creata pot. esse talis, &
h. pot. dari species impressa Dei, ac proinde hanc gloriam h.
rationem speciei impressae representantis Deum.

Per negando ma. q. species impressa qua h. cognita
inquit ad cognitionem sui obiecti, h. debet esse eiusdem rationis cum
obiecto, neg. 2. ulla ratione probari pot. huiusmodi speciem esse eius obiecti
desere esse eiusdem naturae, nam species impressa representans hominem
vel angelum qua est in intellectu humano vel angelico, h. est homo vel
angelus, sicut etiam ipsa species expressa & cognita licet sit simili-
tudo obiecti cum sit eius representatio formalis, h. tm est eiusdem rationis
cum

cum obiecto suo, nulla e. cognitio huius vel angelus e. huius vel angelus
atq. id verificatur etiam de speciebus sensibilibus, nam species sensibilis
aut visibilis coloris n. e. color, ut dicitur e. p. lib. 2. de anima.
Adde cum praedicta obiectis fundetur in eo qd species impressa
sit obiecti similitudo si probaret intentum, simul etiam probaret
n. posse dari speciem Dei expressam aut Dei visionem, siquidem etiam
species expressa e. similitudo sui obiecti, ut dictum e.

Obiex 2do: si datur species Dei impressa inter
huiusmodi speciem e. ipsam Deum, debet e. relatio similitudinis,
sed haec fundatur in unitate, nae vel aequalitate secundum formam
Et species impressa Dei erit e. unitatem nae cum Deo, qd implicat.

Et relationem similitudinis e. duppliciter ratio, una
fundatur in unitate formae, atq. haec e. inter ea quae si e. unitatem
suae quae participant eandem formam, e. unitatem e. inter duo alba,
e. unitatem e. illa quae ponitur in rebus primi generis enu-
meratis ab Aristotele lib. 5. met. cap. 5. altera vero e. similitudo
representantis, atq. haec potest e. inter ea quae si nae o. diuersae,
sunt, ponitur e. etiam inter hunc gloriam prout e. species impressa
Dei e. ipsam Deum, dicitur a. inter speciem impressam e. ipse obiectum
e. similitudinem fundatam n. in e. sed in representatione sine
qd e. e. speciem impressam Dei e. similem obiecto n. in e. sed
in representatione, quatenus obiectum per representationem speciem impres-
sam representatur talis qualis e. in se, ad hoc a. n. requiritur ut
species impressa sit e. unitatem nae cum obiecto, sicut nec species expressa
Dei e. e. unitatem nae cum Deo licet Deus per speciem sui expressam
faciliter representetur talis qualis e. in se, ex his a. p. qd
similitudo impressa Dei praecise in hoc consistit, qd sit propor-
tionem ultimo determinans illi beatum ad similitudinem
positam sive ad speciem expressam e. visionem Dei, per quam ipse Deus
faciliter cognoscitur prout e. in se, nec alia similitudo inter speciem
impressam propriam vel intuitivam e. obiectum eius requiritur.

Obiectio 3ta: finis speciei impressae e. represen-
tare, obiectum sicut e. facere ipsum obiectum patens vel regere
distans obiectum, atq. Deus e. intuitus patens illi beatum inde-
pendenter ab ipse sui impressa e. n. potest dari illa species impressa
Dei per quam ille beatum illi representetur, qd qd Deus h. e.
ex se, n. potest accipere ab alio.

Respondet: 1. qd finis speciei impressae e. representare
obiectum sicut nae facere obiectum illi patens, si terminum huiusmodi propositi-
onis n. manentur proprie negantur, nam reuera species impressae obiecti
neg

neg proprie facit obitu presens neg proprie supplet eij distantiam, 62.
hinc quoniam species impressa non facit aliquid sed faceret obitum ipsum
et presens, et tunc ultimo determinat potestatem ad speciem expressam
obitu, et a. obitu per seipsum immediate non facit nec facere, sed etiam
ampli respicit presens, si nimirum loquamur de obitu creato,
ut constat ex dictis, si a. termini illius proportionis nupamque
improprie, nempe ita ut scilicet non finem speciei impressae esse re-
presentare obitu vel facere illud presens improprie inveni-
tionaliter, sed determinando potestatem illibitum facere praecon-
tiam formalem obitu improprie dictam vel intentionalem, hoc est,
speciem expressam obitu, atque hoc modo nupamque maiorem concedimus,
per negamque consequens: quia species impressa Deum non debet representare
vel facere Deum, illibitum creato presentem proprie, sed tamen im-
proprie, hoc est, efficiendo in illibitum creato presentem Deum formalem
improprie dictam vel intentionalem, nimirum speciem ipsius
Dei expressam.

Ex his a. obitibus colligi potest quod quando dicitur
species impressa et locus obitu, nihil aliud significatur, quam quod
ipsa ultimo determinando potestatem ad cognitionem facit in quod,
faceret obitu si ipsum presens posset ultimo determinare potestatem
ad cognitionem, sicut vel ad nupamque significatum, quod species im-
proprie contra loquendo sit aliquid modo in obitu, non enim
improprie modo nupamque explicato, sed est species impressa non sit pro-
prie in obitu, et quod sit eius representativa, pluribus supra
ostendimus, quod etiam obitibus confirmari potest nec rade minima con-
tinnenda: si species, et quod est representativa obitu, ageret in produ-
ctione speciei expressae obitu tanquam erga in obitu, ageretur acci-
dentis modis ut eam principalem per speciem intelligibilem sui
representativam receptam in intellectu humano vel angelico
ut per in obitu in unum produceret illationem sui, et tamen cum sit ipse
talis est multo effectior quam illam accidentis modis. Sequitur a. potestatem
accidentis modis in tali productione non ageret subordinatum alteri,
sed per speciem sui impressam, ut per in obitu sibi subordinatum.

Obiter quoque dicitur in dicitur species impressa Dei est infinita,
et talis non potest esse species creata. Sequela maius: potestatem quod species qualibet
impressa est ex se apta ad representandum obitum totalem, non inveni-
entem est representabile quare, cum Deus non representabilis magis ac
magis in infinitum, non dicitur species impressa Dei, et est apta ad
representandum Deum quantum est representabilis, id est, in finitum,
tunc potestatem huiusmodi species est infinita, quod a. omnis species impressa

ex 10.

ex se sit apta ad representandum suum obiectum totaliter, sicut ex
speciebus visibilibus, huiusmodi experientia constat potius virtutem
meliozem magis videre, quam videat altera imperfectior per speciem
aequalem, unde, quod melior est potius virtutem, species visibilibus obiectum
sua habet in se si crearet determinat potius meliozem ad meliozem
visionem.

Ad solvendam hanc objectionem varia afferuntur
responsiones, quae sunt, dea facile impugnari possunt, hinc si ego afferre
non licet. **R**esponsum est igitur negando seq. mai: ad probationem dicitur
quo illam propositionem qualibet species impressa ex se apta est ad re-
presentandum obiectum totaliter sive quantum ipsum est representabile,
si sermo sit de specie impressa representativa obiecti creati transcat
ut est Deus negatur propositio. ratio a. manifestata talis distinctio:
nis est, quia speciem esse aptam ad representandum obiectum, est speciem potius
concurrere ad cognitionem obiecti determinando potius ad huiusmodi
cognitionem, ab proinde si obiectum sit creatum, vel finitum nullum
de a. absurdum in hoc, quod species impressa talis obiecti potest illud represen-
tare totaliter, nam quamvis non potest quamcumque potius determinare
nasci ad visionem adaequatam cognoscibilitati talis obiecti, sed est illi
representare totaliter, poterit tamen deo crescere potius secundum perfectio-
nem, ut eadem vel specialis species posita in potius perfectiori deter-
minet ipsam ad cognitionem adaequatam cognoscibilitati eundem
obiecti, eadem est species posita in potius perfectiori una cum eadem potius
poterit caetera perfectiorem cognitionem, ut dicitur in objectionem, neg
in hoc est ulla repugnantia, ut satis per se patet, nam si verum in obiecto
sit infinitum ut est Deus et datur species ignis impressa, non sequitur
eam esse representativam totaliter sive infinite, et quantum ipsum
est representabile, ac proinde nec sequatur speciem esse infinitam.
patet est, quia etiam in eadem specie impressa Dei identificata, cum
hinc potest cum aliquo videri lumine diversae rationis vel non
habente rationem speciei impressae representantis Deum, potest, inquam,
in se immutatam concurrere ad perfectiorem et perfectiorem Dei
visionem, quia tamen non est visibile, vultum infinitum huiusmodi, deo nec
species impressa Dei potest concurrere ad infinitam Dei visionem,
est per consequens non potest representare Deum totaliter.

Responsum est eodem numero species impressa Dei nulla
modo in se mutata sit in se caetera visionem Dei perfectiorem et per-
fectiorem in infinitum, si videlicet concurrat cum lumine
perfectiori et perfectiori in infinitum est infinite perfecta.

R^o transeat Ans, nego conseq: q̄a quando dua ead
 partiales concurrunt ad unum e eundem effectum, ex eod
 effecty prodens ab illis pot caari pfectior e pfectior in infi-
 nitum aulta via productarum p̄arum magis ac magis infini-
 tum, alteri vero immutata, n̄ licet inferre hanc ee infinitam,
 alioquin qualibet p̄ca illibica creata est infinita, q̄a eadem
 p̄ca illibica ois immutata cum maiori e maiori lumine p̄t
 concurrere ad produendam visionem p̄fectionem e p̄fectionem.
 Similiter virt^u motiva quam h̄t puer est infinita, sed q̄ n̄ ead
 illi altera virt^u maior e maior in infinitum p̄t cum illo
 movere, vel trahere p̄doy magis ac magis in infinitum, licet ipse
 in se remaneat ois immutata, hoc a. e. falsum q̄a quando dua
 ead concurrunt ad unum e eundem effectum, licet una p̄ca magis
 ac magis in infinitum crescat, nihilomin^u ead totalis crescit
 magis e magis in infinitum, ac proinde etiam effecty debet ma-
 gis e magis crescere, licet altera ead maneat ois immutata
 e sit finita e limitata sicut erat p̄rig.

Obicies bto cum Avral dyp. 16. cap. 5. nullum
 obedi p̄ per suam ectiam e proxime illybile e unitum p̄ca
 ut eam per signum per modum obedi moveat, p̄t eadem p̄ca
 repraesentari per speciem impressionis, sed Deus per suam ectiam
 p̄ h̄rurimodi respectu diversum p̄ca illibica creatos e Reg
 n̄ p̄t repraesentari per speciem impressam. Maior in quac vis h̄uy
 raris p̄t, q̄a nulla res ee p̄t qua ectraliter ordinatur ad dandum
 alicui certum quendam effectum, quod illam per suam ectiam h̄t,
 ut p̄t ex eo p̄t docere n̄ p̄t ee accidentia ordinata ad effici-
 endam subltiam potentem ad operandum in subltia ipsa per a,
 hoc e, per quam p̄ca ee proxime e integris, potent ad operandum,
 simuliter n̄ p̄t dari habuy illi per quos p̄ca facily operatur,
 si p̄ca per signam supremam haberet facilitatp̄m in operando,
 cum a. similitudo vel spes impressa sit ectraliter ordinata in
 hunc effectum, ut p̄rig obedi per eam fiat proxime illybile, e
 per eam determinare p̄t p̄cam ad sui cognitionem, q̄a hanc per-
 fectionem Deus h̄t per suam ectiam, idq̄ n̄ p̄t Deus illam habere
 per speciem impressam, e, per consequens spes impressa Dei n̄ e possi-
 bilis.

R^o negando ma: obedientia, q̄a e de obedi n̄ suppo-
 nente, quidem nulla res per modum obedi p̄t movere p̄cam
 ad cognitionem sui, ut supra ostendim^u, quate neg Reg p̄t immer-
 ditio per modum obedi movere illudum beatorum ad visionem
 beati-

beatificam licet cetera, per modum obiecti vel speciei necessario
 moueat diuinum intellectum ad cognitionem cuius est diuinam
 personarum, quia in eadem cetera necessario virtute est radicali-
 ter contentus, quod nobis non repugnat, siquidem cum asserimus
 nullam rem per modum obiecti posse mouere vltimum intellectum ad
 cognitionem sui, sermo est de intellectu creato, ^{qui mouet ad} ~~non enim ad~~ cog-
 nitione necessario distincta ab obiecto suo. Propter hoc autem eius-
 dem maioris. Quod sicut qualitas superna quae secundum
 multos reperitur dicitur aqua ad producendam gratiam baptismalem
 in terra, non ordinata ad dandum Deo esse productiuum gratiae, cum
 Deus illud esse habeat ex alio respectu modo, sed ad eleuandam partem
 obiecti in aqua, et ad illam compleendam in rabe per pro-
 ductiuam gratiae, sicut lumen gloriae non est ordinatum in eum finem
 et Deo tribuat esse productiuum visionis beatificae, sed ad eleuan-
 dum intellectum creatum et compleendum illum in rabe per pro-
 ductiuam visionis beatificae, qui intellectus per dicitur lumen eleuatus
 post visionem beatificam, producere connati modo, ita etiam
 lumen gloriae prout est species representatiua Dei non est ordinatum
 in hunc finem ut Deo tribuat esse vltimo determinans intellectum
 creatum ad visionem sui, cum Deus post id speciat per se ipsum
 et immensitate, sed ad hoc ut intellectus per ipsum lumen vltimo com-
 pletur et determinetur connati modo ad eandem visionem,
 ut supra explicatum est. atque ex his patet lumen gloriae prout habet
 rationem speciei impressae representantis Deum non esse prouta, sed
 conuenire ad finem expectabilem, qui sine ipso haberi non potest.

Obicitur 7mo: species impressa debet esse immaterialior
 et purior obiecto quod ipsa representat, ut videtur constare inque-
 sitione in reliquis speciebus, ut est species visibilis respectu sui obiecti esse,
 atque species impressa Dei non potest esse immaterialior vel purior Deo.

Ad primo si obiecto probat intentum, probat etiam
 non potest dari speciem expressam Dei, cum non magis species impressa
 debeat esse immaterialior vel purior respectu sui obiecti, quam species
 expressa respectu sui. Ad 2do directio nega. na: nam quibusvis
 aliqua species impressa sit immaterialior et purior suo obiecto, ut e. g.
 species visibilis representatiua rei materialis, non tamen omnis species impressa
 est talis respectu sui obiecti, neg. e. species representatiua Angeli
 superioris est existens in Angelo inferiori, et immaterialior vel purior
 quam sit Angeli superior cuius est representatiua, ut manifestum est.

Obicitur 8uo: si daretur species impressa non habe-
 ret vnde limitaretur et esset infinita in representando.

his

habetur: quod non limitatur ex parte obiecti neque ex parte causae efficientis, 64.
neque ex parte causae subiectivae sive illius, siquidem is potest recipere
speciem Dei perfectiorem & speciem in infinitum.

Respondeo: Ans. & duo species impressae Dei esse limi-
tatae ex viis propriis & intrinsecis principijs creaturae, siquidem
de, sicut intrinsece & huiusmodi creaturae & ut sit determinata
& limitata. Ad id eandem difficultatem fieri potest de specie ex parte
Dei vel de concursu obiectivae Dei ad visionem beatificam, quem
concurrunt ponunt aduersarij.

Obijciens 9: species impressa representativa obiecti scilicet
& distincta ab ipso habitu sive acquisita, species representativa
obiecti in se habet divinam & distincta ab ipso & habitu fidei
significans elevante, ipsum intellectum ad consequendum actum fidei
significans & etiam species impressa Dei datur in intellectu beati
obijciens distincta ab ipso habitu humanis gloriae elevante, illud
Ans. p[ro]p[ter] quod species rei scilicet potest esse sine habitu scilicet, simili-
ter species representativa mysterij fidei sine obiecto credendum potest
esse absque habitu, esse enim fidei, ut contingit in haereticis.

Respondeo: Ans. dupliciter, quia principium elevans
per modum habitus intellectum ad visionem beatificam & principium
ultimo determinans ad eandem visionem producentur simul
& ab eadem causa efficiente, ac primum. Sed potest provenire unam
qualitatem in intellectu beati quae simul habet rationem principij vel
habitus elevantis intellectum & rationem speciei sive principij ultimo
determinantis intellectum ad visionem beatificam, neque enim huius-
modi qualitas implicat, contra vero species impressae scientificae
& habitus scilicet non producentur simul, ut comitis docet opinio, neque
ab eadem causa, siquidem eadem species producantur a nobis, productio-
nem habitus scilicet & ab intellectu agente, habitus vero scientificus pro-
ducitur ab actibus scientificis, similiter species intelligibiles inseruien-
tes actui fidei significationis producantur ab intellectu agente & ante
infantilem habitus fidei, ut fit in iis qui adulti convertuntur ad
fidem, vel post eandem infirmitatem, ut fit in iis qui baptizantur
infantes, habitus vero fidei significationis producantur a solo Deo artes
vel post acquisitionem specierum intelligibilium actui fidei inseruien-
tum, ac primum mirum non est si tam species impressae scientificae &
habitus scientificus quam species inseruientes appartent actui fidei
significationis & habitus eorum fidei distinguantur inter se prin-
cipium, & elevans intellectum ad visionem beatificam & principium
ultimo illud ad eandem visionem ultimo determinans inter se non
dis-

distinguantur. Ex his. o. colligi potest quod sicut ex multiplici
habitu partialium in eadem parte totali non licet arguere plurali-
tatem habituum fieri supradictis, eo quod non sit per rationem, ita quoque ex
distinctione generum intelligibilem actus fidei inveniendum ab
ipso habitu fidei non licet inferre distinctionem inter principium
elevans intellectum creatum, ad visionem beatificam et principium
ultimo determinans illud ad eandem visionem, siquidem
non est ratio per se, nec a nobis ad ignota arguere licet, nisi quando est
eadem vel per rationem.

Obvies ob. ex Suarez lib. 2. de attributis negati-
vis Dei cap. 15. num. 20. si fingamus nullam creatam superioris
ordinis habentem lumen illud, ut videre Deum et quascumque
creaturas, nihilominus illa indigeret specie obiectorum, ut ea posset
intelligere, quia nulla creatura intellectiva nec eius lumen potest esse per se
representativum rerum intelligibilium et similiter de lumine
glorie philosophandum est, siquidem etiam lumen glorie est quoddam
virtus ad modum potentie intellectivae, et ideo per se non habet representativum obiecti,
nec habet rationem generis representantis Deum.

Respondetur tamen, nego consequens, ratio dignitatis, quod
habemus, arguitur etiam, ut constat ex supradictis, quia cognitur esse re-
re, potentiam intellectivam creatam, ex cuius intrinsecis principijs habere
talem limitatam, ut non possit immediate vel ultimo determinari a seipso
et cognitionem, contra verum non habemus sufficientem fundamentum ascendendi quod
lumen glorie ex cuius intrinsecis principijs exigat distinctionem
a specie Dei impressa, nam quamvis lumen glorie habet rationem potentie
habituales, non tamen simpliciter est potentia intellectiva, sed est complementum intelligi-
bilitatis et species Dei impressa, ac proinde cum magis conve-
niant inter se ratio principij elevantis intellectum ad visionem Dei, et
ratio principij ultimo determinans ad eandem visionem,
quam conveniant inter se ratio potentie intellectivae, et ratio principij ultimo
determinantis potentiam ad visionem Dei, non valet dicere, haec duo rationes
non possunt identificari in una qualitate vel entitate reali, et neg illa
dico. adde, quod potentia intellectiva non exigit semper habere ullam certam
determinatam, ut determinati obiecti annexam, contra verum lumen
glorie exigit semper habere annexam visionem Dei, ac proinde maior
est ratio iudicantis rationem principij elevantis intellectum ad visionem Deum
et rationem principij ultimo determinantis ad illud, dem potest identificari in-
ter se, cum aliunde non simpliciter, nec Deo denegandum sit quicquam
quod non implicet.

Quaeritur denique, an quando supradictum est
lumen

lumen gloriae est intrinsecus pro Deo in productione visionis
beatificae, hoc intelligitur de lumine gloriae prout est habitus ele-
vatus prout habet rationem speciei suae principij ultimo
terminantis ad visionem beatificam. 65.

De illud intelligi de lumine gloriae prout est habitus
elevatus prout, quamvis doctrina potest aliquo modo intelligi esse
de lumine prout habet rationem speciei impressae, in quantum est quod
lumen, quod est species impressa Dei, ut instrumentum Dei, prout est species
ipsius representativa, sed quatenus idem lumen, quod est species Dei
impressa, a Deo productum est. Adde hoc etiam dicitur quod lumen
gloriae ut etiam intrinsecus gratiae sanctificantis, quod est quasi proprietas,
et radicalis naturae spirituales sine vita regnantis. nec obstat quod
lumen gloriae simul creatur esse instrumentum Dei, nam etiam gravitas
existens in lapide est instrumentum naturae lapidis, et simul aliquo modo
instrumentum generantis lapidem, ut docet Aristoteles et Peripatetici.

PARS III

De Objecto visionis beatificae.

CAPITULUM I

An visionem beatificam videantur omnia, quae sunt facta in Deo?

Supponendum est tanquam certum esse facta beatorum de facto
per visionem beatificam videre omnia, quae sunt facta in Deo,
nimirum eius essentiam, attributa, et personarum unitates. constat
ex definitione Concilii Florentini in littera unionis, ubi
definitum est Axioma eorum, quibus nihil purgandum superest,
intueri deum trinum et unum sicut est, &c. Condi-
tum potest definire ex multis scripturae locis, ut ex 3. Joan.
3. videlicet eum sicut est. Item ad Corinth. 13. videri nunc
per speculum in enigmate, &c. nunc cognosco ex parte, &c.
Psalm. 14. in illa die cognoscetis quod ego sum pater. et infra:
manifestabo ei mysterium. quae vera non essent nisi personae divi-
nae simul cum ceteris, et attributis viderentur, nec ex eo quod beati
non vident Deum oes, atque liberos Dei, nec oes creaturas, a quas
terminatur Dei omnia vel scia, potest inferri, quod non vident omnia,
quae sunt facta in Deo, nam tam atque liberi Dei quam eius omnia
est scia